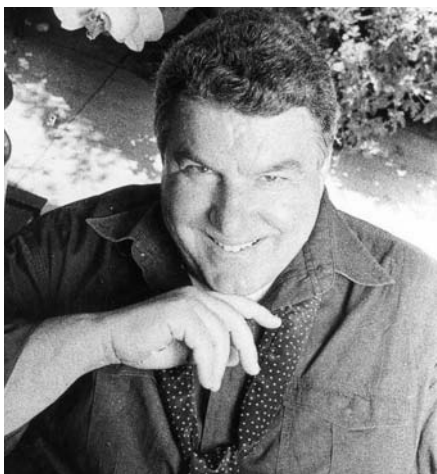

Γιάννης Κοντός:

«Ποιητικό μεταλλείο η πόλη»

Ντίνος Σιώτης

Φωτογραφία: Πηνελόπη Μασούρη

Ο Γιάννης Κοντός θα μπορούσε να είναι Ο αθλητής του τίποτα της ποιητικής γραφής που μοιράζει Ευγενή μέταλλα και Δωρεάν σκοτάδι. Τα δεκαπέντε ποιητικά του βιβλία από την Περιμετρική (1970) έως τα Δευτερόλεπτα του φόβου (2006) «κύνονται» το ένα μέσα στο άλλο και τα ποιήματά του είναι επινοήσεις που προσφέρουν ανατροπές διαλεγόμενα συνεχώς με το ανέφικτο. Άνθρωπος τη πόλης, κυνηγάει τα φαντάσματά του χωρίς να προσέχει αν θα πέσει σε «κενό ανθρώπου». Η ζωή του, εκτός από ποίηση, είναι γεμάτη θέατρο, ζωγραφική και μουσική, αλλά όλα αυτά είναι σαν «να ψάχνει βελόνες στα άχυρα».

Κύριε Γιάννη Κοντέ, πότε αρχίσατε να γράφετε ποίηση, ποιες ήταν οι πρώτες αναγνώσεις; Είχατε στο νου σας ένα μοντέλο ποιητή όταν ξεκινούσατε; Αρχίσα να γράφω γύρω στα 17 μου χρόνια. Διάβασα πάρα πολύ: ποίηση, πεζογραφία και ιστορία. Στην εφηβεία μου με επηρέασαν πολύ: ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Λόρκα και η πολλή μουσική, κάθε είδους, που άκουγα. Εκτός από την παράδοσή μου στα τρυφερά χρόνια στον μοντερνισμό δεν είχα ένα συγκεκριμένο μοντέλο ποιητή. Φυσικά, σχεδόν «αντέγραφα» τους ποιητές που παραπάνω αναφέρω. Μάλιστα είχα κάνει ένα συνθετικό ποίημα σαν το Άξιον Εστί του Ελύτη, που το έχω καταστρέψει. Θυμάμαι που καθόμουνα στη μεγάλη τραπεζαρία του πατρικού μου σπιτιού και όταν πήγαινε η μητέρα μου για ψώνια, εγώ τότε έγραφα. Ντρεπόμουνα και λίγο, ήθελα να το έχω μυστικό.

Πώς ξεκινάτε ένα ποίημα; Τι έρχεται πρώτο; Πόσο το δουλεύετε και πότε το θεωρείτε τελειωμένο; Η αρχή γίνεται από μια λέξη, μια εικόνα ή μια μουσική. Ένα ποίημα μπορεί να

τελειώσει σε ένα τέταρτο ή σε τρία χρόνια. Γιατί είναι ποιήματα που πετάγονται αμέσως ή άλλα που φτάνεις ως τη μέση, σταματάς, τ' αφήνεις και επανέρχεσαι μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα. Και τότε μπορεί να τα τελειώσεις ή όχι και να τα αφήσεις ή πάλι να επανέλθεις αργότερα. Βλέπετε, η ποίηση έχει τις ιδιομορφίες και τους ρυθμούς της, δεν είναι πεζογραφία, που έχει πρόγραμμα και ωράρια. Η ποίηση είναι από τη φύση της ελεύθερη. Όμως όλη μέρα σκέφτεσαι στίχους, τρόπους, λέξεις, εικόνες και συνδυασμούς.

Υπάρχει κάποιο βιβλίο κάποιου ποιητή ή ποιήτριας που θα θέλατε να είχατε γράψει; Όχι και πολλά. Αλλά θα ήθελα να έχω γράψει ποιήματα του Γκιγιόμ Απολινέρ, του Πάουντ και την ενότητα «Νύχτες» από το Χρονικό του Τάκη Σινόπουλου και μερικά από τα πρώτα ποιήματα του Δ.Π. Παπαδίτσα. Θα προσέθετα το *Λίγο του κόσμου* της Κικής Δημουλά και τον *κύριος Ίβο* του Βασίλη Στεριάδη. Κυρίως θα ήθελα να είχα ζήσει και να δημιουργήσει στις αρχές του εικοστού αιώνα και να συμμετείχα στο ξεκίνημα του μοντερνισμού, στην ποίηση και στη ζωγραφική.

Ποιος νομίζετε πως είναι ο ρόλος της μνήμης όταν κάθεστε να γράψετε ένα ποίημα; Νομίζω ότι είναι ένα εργαλείο απαραίτητο στην ποίηση. Γιατί συνδέει έννοιες, εικόνες και φέρνει στιγμές συγκινήσεως στην ίδια θερμότητα και χρωματίζει και αρωματίζει το ποίημα.

Σ' ένα από τα ποιήματα της τελευταίας σας συλλογής *Δευτερόλεπτα του φόβου*, γράφετε: «Το φως φέρνει σκοτάδι / και δε βλέπω τα λόγια σου» και σ' ένα άλλο «Σήμερα έχει παγωνιά. / Μπαίνει το καλοκαιράκι». Τελικά, τι συνιστά την ποίηση, το αλλόκοτο που περνά δίπλα μας και αδιαφορούμε, ή εκείνο που περνά και το θαυμάζουμε με περιέργεια; Το αλλόκοτο που λέτε είναι η καθημερινότητα και σε αυτή συμμετέχω και κατά έναν τρόπο περιγράφω. Και, φυσικά, η ποίηση μ' εσένα ενδιάμεσο βλέπει και αντιλαμβάνεται κραδασμούς και ρωγμές που με γυμνό μάτι δεν είναι ορατές. Εντέλει ο ποιητής είναι ένα σύνθετο άτομο που κάνει τρομακτικές διεργασίες του νου σε κάτι απλό που περνά πλάι σου και οι άλλοι δε βλέπουν. Γι' αυτό στ' αρχαία χρόνια ο ποιητής ήταν και μάγος της φυλής.

Ας πούμε ότι σαράντα χρόνια γράφετε ποιήματα. Πώς θα χαρακτηρίζατε τον τρόπο με τον οποίο βοήθησε η κριτική τη γραφή σας από την *Περιμετρική* τού 1970 έως τα *Δευτερόλεπτα του φόβου* τού 2006; Όταν η κριτική ήταν καλοπροαίρετη με βοηθούσε να προχωρήσω ή μου άνοιγε δρόμους. Όταν η κριτική γράφεται για λόγους εξωλογотехνικούς ή έκανε «κακή πολιτική» με άφηνε αδιάφορο. Μα πολύ αδιάφορο. Εξάλλου ποτέ δεν κατάλαβα τον «κριτικό» που ετοιμάζεται να ξαπλώσει τη νύχτα και λέει: «Θα του δείξω εγώ του τάδε, αύριο που θα διαβάσει το κείμενο, θα τον διαλύσω!». Μα αυτοί έχουν αβυσσαλέο πρόβλημα με το σώμα τους και τη ζωή.

Κυκλοφορείτε πολύ στο κέντρο της Αθήνας ενώ ταξιδεύετε σπάνια. Πιστεύετε ότι οι ποιητές πρέπει να δέχονται ερεθίσματα από το δρόμο και «απ' έξω» ή να εμπνέονται «από μέσα», κλεισμένοι στο σπίτι και στις αναγνώσεις τους; Ο καθένας ζει όπως έχει επιλέξει. Και εγώ έχω αυτό τον τρόπο γιατί έτσι δημιουργώ. Δεν πολυταξιδεύω αλλά η πόλη είναι ένα μεταλλείο που σκάβω όλη μέρα και μου δίνει υλικό για τα ποιήματά μου. Και φυσικά ο καλλιτέχνης πρέπει να παίρνει μηνύματα από τον κόσμο, να τρίβεται με την καθημερινότητα, να βλέπει τις αλλαγές της μέρας. Να έχει τετρακόσια μάτια. Έτσι μπορεί να αποκτήσει έναν κόκκο αιωνιότητας. Ποτέ δεν κατάλαβα τους απομονωμένους. Τους διώχνει η εποχή, είναι εκτός παιχνιδιού, παίζουν σε ένα άηχο γήπεδο. (δε)